

Celowy Związek Gmin R-XXI

Misją Celowego Związku Gmin R-XXI jest ochrona środowiska poprzez zagospodarowanie odpadów komunalnych w sposób racjonalny i optymalny. Regionalny Zakład Gospodarowania Odpadami w Słajsinie, w zakresie zagospodarowania odpadów, obsługuje 32 gminy województwa zachodniopomorskiego, zamieszkałe przez ponad 300 tys. mieszkańców. W zakładzie zatrudnionych jest łącznie 206 pracowników. Dziennie przyjmowanych jest około 550 ton odpadów.

20 lat temu zrodziła się koncepcja powołania Związku, którego celem było kompleksowe zagospodarowanie odpadów komunalnych. Przyjęto wówczas nazwę – Celowy Związek Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie.

Wybudowanie infrastruktury zapewniającej możliwość prowadzenia recyklingu na miarę XXI wieku było możliwe dzięki dofinansowaniu z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz z NFOŚiGW. Były to ogromne środki finansowe, które udało się Związkowi uzyskać dopiero po kilku latach. Regionalny Zakład Gospodarowania Odpadami w Słajsinie wybudowano za ponad 100 mln zł. Swoją działalność Zakład rozpoczął 21 marca 2013 roku i był w pełni przygotowany na odbiór odpadów z gmin wchodzących w skład Związku.

Kolejnym zadaniem inwestycyjnym, na który otrzymano dofinansowanie w wysokości prawie 25 mln zł, była kompleksowa rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów. Projekt był realizowany pod nazwą „Szumiące trawy na składowiskach”. Od roku 2015 jedynym miejscem składowania odpadów jest kwatery w Słajsinie, a nieczynnych 16 składowisk zostało zrehabilitowanych i są one obecnie neutralne dla środowiska.

Inwestycje

Związek prowadzi szereg inwestycji mających na celu zarówno ograniczenie kosztów działalności, jak i rozbudowę infrastruktury Zakładu. Między innymi w roku 2022 oddano do użytku nową kwatery składowania odpadów o powierzchni ponad 6 ha, która zabezpiecza potrzeby Zakładu na 15 lat. Inwestycję w OZE już dają wymierne oszczędności w zużyciu energii elektrycznej, moc paneli fotowoltaicznych produkujących energię to prawie 1,5 MW. Docelowo Zakład ma być samowystarczalny energetycznie, a środki pochodzące ze sprzedaży nadwyżek produkcji prądu stanowić będą dodatkowe dochody. Również w 2022 roku wymieniono wszystkie oprawy oświetleniowe, co ograniczyło zużycie energii elektrycznej na cele oświetleniowe o 40%.

Wyzwania

Jedną z ważniejszych inwestycji realizowanych przez Związek będzie budowa instalacji fermentacji odpadów zielonych i biodegradowalnych o przepustowości 40 000 ton rocznie.

Na działce zakupionej przez Związek w jednej z gmin członkowskich w specjalnej strefie ekonomicznej w roku 2026 powstanie biogazownia, która będzie produkowała energię w postaci prądu, ciepła i gazu. Inwestycję tę Związek będzie realizował ze spółką Eneris. Dzięki niej zoptymalizowany zostanie proces przetwarzania odpadów, co ewidentnie wpłynie na cenę przyjmowanych odpadów na bramie.

Bardzo istotnym faktem jest to, iż obecnie 32 gminom Związek zapewnia ceny za odbiór odpadów na poziomie najniższym w województwie zachodniopomorskim. Na ostatnim Zgromadzeniu Delegatów CZG R-XXI podjęto uchwałę o przekazaniu aportem do spółki Bio-Eneris XXI działki, na której powstanie instalacja do przetwarzania odpadów biodegradowalnych i zielonych. Instalacja zostanie wykonana w technologii stosowanej z powodzeniem od wielu lat w Berlinie. Jest ona nowoczesna, sprawdzona i tańsza od obecnej technologii, która nie będzie negatywnie oddziaływała na środowisko. Fermentacja będzie odbywała się w hermetycznie zamkniętej komorze. Przyszła instalacja będzie produkowała energię elektryczną i ciepłą oraz gaz. Produkcja energii z odpadów biodegradowalnych jest wyjątkowo uzasadniona, zwłaszcza w sytuacji obecnego kryzysu energetycznego.

Edukacja

Na przestrzeni lat 2002-2023 zrealizowaliśmy szereg działań edukacyjnych, które niewątpliwie przyczyniły się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców Związku. Od początku działalności, Zakład odwiedziło ponad 30 000 dzieci i młodzieży. Na bieżąco realizujemy programy i kampanie edukacyjne w placówkach oświatowych na terenie gmin członkowskich. W tym celu pozyskujemy środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Współpracujemy z firmami recyklingowymi, które wspomagają Związek w działalności edukacyjno-informacyjnej mieszkańców gmin członkowskich. Ponadto prowadzimy zajęcia na zrehabilitowanych składowiskach, które wyposażone są w ścieżki edukacyjne. Bierzymy udział w spotkaniach plenerowych na terenie 32 gmin członkowskich, edukując mieszkańców oraz promując Związek. W efekcie tych działań Związek zawsze osiąga wymagane poziomy odzysku i recyklingu odpadów.

Monika Olechnowicz-Krakowska